

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 500/2025-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] proti uzneseniam Okresného súdu Trnava č. k. 10Nt/20/2024-45 z 10. septembra 2024 a Krajského súdu v Trnave č. k. 5Tos/243/2024-65 z 29. mája 2025 takto

rozhodol:

- Ústavnú sťažnosť **odmieta**.
- Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. augusta 2025 bez zastúpenia advokátom, o ktorého ustanovenie žiada, domáha vyslovenia porušenia zákazu podrobenia krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu podľa čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, žiaden trest bez zákona podľa čl. 49 ústavy, použitie miernejšieho zákona podľa čl. 50 ods. 6 ústavy a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), uloženia trestu výlučne na základe zákona podľa čl. 7 ods. 1 dohovoru a účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru rozhodnutiami o jeho návrhu na povolenie obnovy trestného konania.

II.

2. Krajský súd rozsudkom z januára 2019 o odvolaní obžalovaného sťažovateľa a prokurátora proti rozsudku okresného súdu rozhodol tak, že tento rozsudok okresného súdu zrušil a sťažovateľa uznal vinným zo zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1 Trestného zákona. Za to mu s ohľadom na predchádzajúce odsúdenia (§ 47 ods. 2 Trestného zákona) uložil trest odňatia slobody na 25 rokov. Dovolanie sťažovateľa proti tomuto rozsudku bolo odmietnuté uznesením najvyššieho súdu z mája 2023. Sťažovateľ v marci 2024 navrhol povoliť obnovu tohto trestného konania. Uviedol, že je odsúdený za to, čo neurobil, a rozobral odôvodnenia

predchádzajúcich rozhodnutí súdov. Poukázal na to, že pri začatí trestného stíhania 25. októbra 2017 bol predvedený ako svedok, no už v skoršom uznesení bolo uvedené, že je proti nemu vedené trestné stíhanie. Okrem toho poukázal na časť odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu o odmietnutí jeho dovolania, podľa ktorého vyšetrovateľ nepostupoval celkom správne, ak ho vylúčil z výsluchu poškodenej 25. októbra 2017.

3. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením okresný súd návrh sťažovateľa zamietol, keďže neboli zistené nové skutočnosti a obnova konania nie je ďalším opravným prostriedkom, na základe ktorého možno bez ďalšieho preskúmať závery súdov. K poukazu sťažovateľa na časť odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu o odmietnutí jeho dovolania okresný súd uviedol, že najvyšší súd okrem kritiky postupu vyšetrovateľa pri výsluchu poškodenej uviedol, že vina sťažovateľa nevyplývala iba z tohto výsluchu, ale aj z ďalších dôkazov, predovšetkým výsluchov poškodenej, ktorá sťažovateľa usvedčovala v ďalšom výsluchu v prípravnom konaní za prítomnosti jeho obhajcu a vo výsluchu na hlavnom pojednávaní. Zdôraznil, že to podľa najvyššieho súdu vylučuje, že by došlo k zásadnému porušeniu práv sťažovateľa na obhajobu.

4. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť s tým, že okresný súd nezohľadnil nové skutočnosti, ktoré boli uvedené v rozhodnutí najvyššieho súdu o jeho dovolaní. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením krajský súd sťažnosť sťažovateľa zamietol. Stotožnil sa so závermi okresného súdu a opätovne zdôraznil, že v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania nemožno preskúmať závery súdov vyvedené zo skôr známych skutočností a dôkazov.

III.

5. Namietané porušenie ústavných práv na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie sťažovateľ vyvodzuje z toho, že uznesenie najvyššieho súdu o jeho dovolaní je novou skutočnosťou, keďže bol použitý nezákonný dôkaz (výsluch poškodenej z 25. októbra 2017). Okrem toho tvrdí, že výsluch poškodenej obsahoval rozpory a žiada ju podrobiť psychologickému a psychiatrickému znaleckému skúmaniu. Namietané porušenie práva na účinný prostriedok nápravy sťažovateľ vyvodzuje z toho, že obnova konania je teraz jediným účinným prostriedkom nápravy skorších pochybení, a preto má byť pripustená analogicky sudcovským dotvorením práva. Namietané porušenie základného práva na použitie miernejšieho zákona sťažovateľ vyvodzuje z toho, že pri uložení trestu bolo zohľadnené jeho odsúdenie za trestný čin spáchaný v roku 1979. K porušeniu ústavných práv na uloženie trestu len podľa zákona podľa sťažovateľa došlo tým, že skutok bol nesprávne posúdený ako zločin podľa § 200 ods. 1 Trestného zákona.

IV.

6. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením. Využitie tohto prostriedku vylučuje právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu. Preto bola ústavná sťažnosť v časti proti uzneseniu okresného súdu pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 132 ods. 1 a § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá. Proti uzneseniu krajského súdu je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

7. Právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sa na konanie o návrhu na povolenie obnovy trestného konania nevzťahuje, keďže nejde o rozhodnutie, ktoré priamo súvisí s oprávnenosťou trestného obvinenia (Kulnev v. Rusko, rozhodnutie z 18. 3. 2010, č. 7169/04, Rudan v. Chorvátsko, rozhodnutie z 13. 9. 2001, č. 45943/99). Čo sa týka porušenia základného práva na súdnu ochranu, treba vychádzať z toho, že rozhodnutie súdu možno považovať za rozporné so základným právom na súdnu ochranu, ak sú v ňom vyjadrené dôvody založené na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe súdu. Tak tomu v rozhodnutí krajského súdu nie je. Hodnotiace argumenty obsiahnuté v uznesení najvyššieho súdu, ktoré sa týkajú pochybení vyšetrovateľa pri výsluchu poškodenej, nemožno rozumne posúdiť, či už ako novú skutočnosť, alebo nový dôkaz tak, ako to predpokladá § 394 ods. 1 Trestného zákona. Argumentácia súdu nie je ani dôkazom a ani novou skutočnosťou, keďže ide o posúdenie už známych skutočností a dôkazov. Krajský súd sa pri posúdení sťažnosti sťažovateľa stotožnil so závermi okresného súdu, ktoré nie sú zjavne mylné. To vylučuje, že by uznesením krajského súdu bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu.

8. Vylúčené je porušenie práva sťažovateľa na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru, ktorý sa vzťahuje iba na prípady, v ktorých je možné porušenie iných práv podľa dohovoru (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. 4. 1988, séria A, č. 131). Nemožno súhlasiť s tým, že pojem Trestného poriadku „nové skutočnosti“ treba rozširovať analogicky sudcovskou tvorbou práva tak, aby boli napravené akékoľvek domnelé pochybenia všeobecných súdov, ktoré právoplatne rozhodli o vine a treste sťažovateľa. Obnova konania je možná len v zákonom ustanovených prípadoch a neslúži na opätovné hodnotenie dôkazov a nové právne posúdenie skutku, ak najavo nevyšli nové skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme.

9. Uznesením o návrhu na povolenie obnovy trestného konania nemohlo dôjsť k porušeniu ústavných práv sťažovateľa na použitie miernejšieho zákona a uloženie trestu len podľa zákona. Právne posúdenie skutku a uloženie trestu bolo predmetom rozhodnutí súdov v konaní, ktorého obnovy sa sťažovateľ domáhal. Nebolo však predmetom konania o návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania na základe domnelých nových skutočností. To vylučuje, že by uznesením krajského súdu mohli byť porušené tieto ústavné práva sťažovateľa či zákaz podľa čl. 16 ods. 2 ústavy, ktorého porušenie sťažovateľ bližšie nezdôvodňuje.

10. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní pred ústavným súdom ustanoviť fyzickej alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno advokáta v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Preto neboli splnené podmienky na to, aby sťažovateľovi bol ustanovený advokát.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. septembra 2025

Robert Šorl
predseda senátu